

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА ИНИЦИАТИВА ЗА 11. КЛАС
(ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА)
КЪМ ИЗБИРАЕМ МОДУЛ/ПРЕДМЕТ ЗА РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Настоящата учебна програма¹ по предприемаческа инициатива е предназначена за профилирана или разширена подготовка на ученици във втори гимназиален етап в профил „Предприемачески“ в 11. клас. Предметът може да се изучава като избираем модул или предмет от разширената подготовка.

Обучението в модул „Предприемаческа инициатива“ е обвързано с компетентностите, изградени в рамките на Модул 3 „Стартиране на собствен бизнес“, но на практика надгражда овладените знания, умения и отношения в трите задължителни модула в 11. клас, като поставя акцент върху практическото им приложение. Същевременно, тя допълва изучаваното по технологии и предприемачество в 8. и 9. клас и разширява изучаваните понятия в областта на компетентност „Предприемаческа инициатива“. Практическата насоченост на модула дава възможности за осъществяване на интердисциплинарни връзки със задължителните модули по предприемачеството и предмети като математика, чужди езици, български език и литература, информационни технологии, гражданско образование.

Целта на обучението в модула е учениците да умеят да преценяват личния си потенциал и кариерните възможности на социално-икономическата среда и на тази основа да правят информиран избор на кариера, за да се реализират успешно на пазара на труда.

Основните акценти в обучението са върху надграждане на теоретичните знания, свързани с дейността на предприемача, усъвършенстване на уменията за идентифициране на проблеми, проучване на пазара, генериране и анализиране на бизнес

¹ Настоящата учебна програма по предприемачество за профилирана подготовка за 11. клас „Предприемаческа инициатива“ за допълнение към избираем модул/предмет от разширена подготовка е разработена от фондация „Образование 5.0“. Тя е обект на закрила по Закона за авторското право и сродните му права. „Образование 5.0“ го предоставя безвъзмездно само на училища в системата на училищното и предучилищното образование в България с цел подпомагане на учителите при планирането и организацията на учебния процес. Използването му от организации и лица извън споменатите е изрично забранено. За нарушения на авторските права „Образование 5.0“ ще сезира компетентните органи с оглед ангажиране отговорността на нарушителя/ите.

идеи, както и формиране на предприемачески начин на мислене за търсене на практически приложими иновативни и творчески решения на идентифицирани проблеми или потребности.

Обучението по модула се осъществява под формата на работа по проекти за решаване на казуси, като се прилагат творчески методи за генериране на идеи, решаване на проблеми и се насърчава екипната работа, в рамките на която учениците осъществяват и индивидуални задачи като проучвания по различни теми. Всички екипи работят по един и същи казус, като целта е да се намери най-ефективното решение на поставения проблем.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Учебното съдържание е организирано в четири основни теми за проектна работа по решаване на казуси:

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
1. Предприемаческо мислене		
1. 2. Идентифициране на проблеми и генериране на идеи	<ul style="list-style-type: none"> - Обяснява личностните черти, нагласите и мотивацията на предприемача - Обяснява характеристиките на предприемаческото мислене - Прилага предприемаческо мислене при идентифициране на проблеми и потребности - Предлага идеи за иновативен продукт или услуга за решаване на проблем или удовлетворяване на потребност 	предприемаческо мислене
2. Проучване на потребителите		
2.1. Потребителско поведение и пазарна ниша	<ul style="list-style-type: none"> - Описва критериите за проучване на потребителите и сегментиране на пазара - Обяснява видове потребителско поведение въз основа на психологията на потребителите - Планира проучване на потребителите - Анализира външните фактори на потребителското поведение - Идентифицира пазарна ниша 	психология на потребителите потребителско поведение фактори на потребителското поведение
3. Финансиране на идеята		
3.1. Възможности за финансиране	<ul style="list-style-type: none"> - Познава възможностите и формите за финансово осигуряване - Идентифицира разходи, свързани с реализирането на иновативна идея 	управленско счетоводство финансов

	<ul style="list-style-type: none"> - Обяснява ролята на финансовото планиране за осъществяване на предприемаческата дейност - Идентифицира подходящи възможности за финансиране на идеята - Анализира положителни и отрицателни страни на възможни източници на финансиране на различните разходи 	мениджмънт корпоративен бюджет рисков капитал
4. Социално предприемачество		
4.1 Създаване на социален капитал	<ul style="list-style-type: none"> - Обяснява ролята на малкия и средния бизнес като основа на съвременната икономика - Дава примери за области на социалното предприемачество - Разграничава различни видове социални предприятия - Обяснява създаването на социален капитал като ефект от социалното предприемачество - Идентифицира подходящи възможности за създаване на социални предприятия 	социално предприемачество социално предприятие социален капитал

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

Текущи оценки от работа в клас, участие в дискусии	20%
Текущи оценки от индивидуалните задачи в рамките на екипния проект.	10%
Текуща оценка от представяне и защита на решенията на казусите.	20%
Оценки от решенията на казусите.	30%
Оценки от портфолиото на екипа.	20%

Годишен брой часове за изучаване на модула – 36 часа

Препоръчително разпределение на часовете:

За нови знания	4 часа	11%
За упражнения	4 часа	11%
За практически дейности (проект)	26 часа	73%
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво)	2 часа	5%

Бележка: В часовете за нови знания се представят казусите, като се акцентира върху новите понятия и областите, които следва да бъдат проучени. Часовете за упражнения са предвидени за актуализиране на знанията по темата на казуса и следва да се провеждат преди часовете за нови знания. Часовете за практически дейности са предназначени за работа по конкретния проект (казус), като в тях влиза и представянето му, както и финалното представяне на портфолиата на екипите.

Дейности и междупредметни връзки

Дейностите се осъществяват като екипна работа по проект за решаване на конкретен казус по всяка от темите, включени в учебното съдържание.

1. Примерни дейности в класната стая:

- 1.1. Работа върху задачи за актуализиране на знанията по темата на проекта.
- 1.2. Запознаване с и обсъждане на поставения казус.
- 1.3. Разпределяне по екипи, планиране на дейностите по проекта и разпределяне на задачите.
- 1.4. Провеждане на проучвания, обработване и анализиране на информацията.
- 1.5. Представяне на решенията на всеки екип по казусите.
- 1.6. Представяне на портфолиото на екипа.
- 1.7. Дискусии върху представянето на проектите/портфолиата.

2. Примерни дейности извън училище:

- 2.1. Посещения на предприятия и срещи с предприемачи.
- 2.2. Търсене, обработване и анализиране на допълнителна информация по казусите.
- 2.3. Обсъждане по екипи на решения по казусите и оформяне на презентация.
- 2.4. Оформяне на портфолио на екипа, представящо и обобщаващо работата по проектите.

Междупредметни връзки:

- Предприемачество – прави се връзка с изучаваните компетентности по задължителните модули, свързани с различни аспекти на предприемачеството като основа за осъществяването на работата по проектите.

- Математика – учениците прилагат на практика своите компетентности при обработката на данни от проучвания, както и при извършване на основни за всяка икономическа дейност калкулации.
- Информационни технологии – връзка с изградените компетентности за търсене, съхраняване и обработка на информация от различни онлайн източници.
- Чужди езици – усвоените компетентности по чужди езици дават възможност на учениците да ползват разнообразни източници, да се запознаят с най-новите тенденции в бизнеса, да създават и развиват партньорства с ученици в рамките на международни проекти.
- Психология – връзка с изградените компетентности в предходните класове като основа за усвояване на нови знания и умения за анализ на потребителското поведение.

ЛИТЕРАТУРА

1. Кавданска, М., М. Иванова. (2020). Работни листове към модул 1 „Предприемачество и кариерно развитие“. С: Образование 5.0.
2. Йоловски, Д., М. Делинешева. (2020). Работни листове към модул 2 „Пазарна икономика“. С: Образование 5.0.
3. Делинешева, М., Д. Йоловски. (2020). Работни листове към модул 3 „Стартиране на собствен бизнес“. С: Образование 5.0.
4. Учебна програма по предприемачество за 11. клас за профилирана подготовка. (2018). Министерство на образованието и науката.